

DÉVAVÁNYA
Gazdasági Programja
2024-2029

TERVEZET

Tartalom

I. KÉSZÍTÉSI KÖTELEZETTSÉG, FŐBB TARTALMI ELEMEK.....	3
1. A gazdasági program készítési kötelezettség.....	3
II. AZ ÚJ GAZDASÁGI PROGRAM ELŐKÉSZÍTÉSE.....	4
1.A település helyzetének feltérképezése	4
2. Az önkormányzat gazdasági helyzetének és tendenciájának megismerése.....	6
3. Anyagi forrásainak megteremtése.....	9
4. Adópolitika	10
5. Folyamatban lévő és tervezett beruházások	10
6. A gazdasági program támogatottsága	16
III. A GAZDASÁGI PROGRAM	17
Közigazgatás.....	17
1. Településfejlesztés, településrendezés.....	18
2. A településüzemeltetés.....	20
3. A közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése.....	21
4. Egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások.....	21
5. A környezet-egészségügy.....	22
6. Az óvodai ellátás	22
7. Kulturális szolgáltatás, előadó-művészet támogatása, kulturális örökség védelme, helyi közművelődési tevékenység támogatása	23
8. Gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások.....	23
9. Szociális szolgáltatások és ellátások.....	24
10. Lakás - és helyiséggazdálkodás	25
11. A hajléktalanok ellátása, valamint a hajléktalanná válás megelőzésnek biztosítása	25
12. A helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás	25
13. Honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás	27
14. A helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok	27
15. A kistermelők, őstermelők részére értékesítési lehetőség biztosítása.....	30
16. Sport, ifjúsági ügyek.....	30
17. A nemzetiségi ügyek	31
18. Közreműködés a település közbiztonságának biztosításában	31
IV. ZÁRSZÓ.....	322

I. KÉSZÍTÉSI KÖTELEZETTSÉG, FŐBB TARTALMI ELEMEK

1. A gazdasági program készítési kötelezettség

Az önkormányzat képviselő-testülete számára a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a írja elő a gazdasági program készítési kötelezettséget.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a az önkormányzatok gazdasági programjával kapcsolatban a következőket írja elő:

(1) A képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

(2) A gazdasági program, fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól.

(3) A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.

(4) * A gazdasági program, fejlesztési terv – a vármegyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban – tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.

(5) A gazdasági programot, fejlesztési tervet a képviselő-testület az alakuló ülést követő hat hónapon belül fogadja el. Ha a meglévő gazdasági program, fejlesztési terv az előző ciklusidőn túlnyúló, úgy azt az újonnan megválasztott képviselő-testület az alakuló ülést követő hat hónapon belül köteles felülvizsgálni, és legalább a ciklusidő végéig kiegészíteni vagy módosítani.

A 2024-2029 közötti önkormányzati ciklusra szóló gazdasági program elkészítése során mindenképpen figyelembe kell venni, hogy - az előző program elfogadását követően - az országgyűlés többször módosította az ország új alaptörvényét, valamint az önkormányzati törvényt is. Az önkormányzatok helyzete, feladatrendszere, belső működése az elmúlt öt évben folyamatosan változott. A létrehozott járási szint, illetve az oktatásban a tankerületi rendszer számos kihívás elé állította az önkormányzatiságot. Az átkerülő hatáskörökkel az önkormányzatoknak nem kevesebb feladata lett, hanem inkább más jellegű, a helyi, települési feladatok és az ehhez kapcsolódó központi elképzelések végrehajtása és ennek megszervezése került előtérbe. Mindenképpen fontos feladat megfogalmazni minden olyan célkitűzést, feladatot, ami szükséges ahhoz, hogy előrébb mozdítsuk településünket. Azt is látni kell, hogy annak ellenére, hogy jelenleg az önkormányzatnak likviditási gondjai nincsenek, pénzügyileg kiegyensúlyozott, nagyobb léptékű fejlesztésre, beruházásra elsősorban csak akkor nyílik lehetőség, ha arra központi vagy pályázati forrás van. Az önkormányzat saját bevételei leginkább csak kisebb munkák finanszírozására, valamint a pályázati önerők biztosítására elegendők.

A gazdasági program az önkormányzat részére helyi szinten meghatározza mindazon célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a költségvetési lehetőségekkel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével - a megyei területfejlesztési koncepcióhoz illeszkedve - az önkormányzat által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, fejlesztését szolgálják.

A gazdasági program megalkotása és elfogadása elengedhetetlen a megalapozott költségvetési tervezés során, másrésztől a programban meghatározott célok segítenek az elkövetkező évek pályázati lehetőségei közül

történő választásnál is. A jelen gazdasági programban megjelölt feladatok forrása az önkormányzat éves költségvetési rendeletében meghatározott bevételeiből, a pályázati úton elnyert hazai és európai uniós támogatásokból tevődik össze.

A képviselő- testület szeretné megtartani mindazokat az eredményeket, melyeket az előző képviselő-testületek elkezdtek, illetve megvalósítottak, sőt új szolgáltatásokkal segíteni az itt élő emberek helyzetének javítását.

II. AZ ÚJ GAZDASÁGI PROGRAM ELŐKÉSZÍTÉSE

1. A település helyzetének feltérképezése

Dévaványa Békés vármegye északi részén található kisváros, kistérségi szinten a szeghalmi kistérségen belül található, de nem tagja annak, míg járási szinten a gyomaendrődi járáshoz tartozik. A térség az abszolút vidékies, ezen belül a mezővárosias térségek közé tartozik. Dévaványán állandó lakosként a 2024. januári 1-ei adat szerint 7.059 fő él, és ezzel városunk a járás 2. legnépesebb települése, míg a megye 75 településéből - ezen belül a 22 városából is - a 10. legnépesebb. A gyomaendrődi járás azon 109 kedvezményezett járás közé tartozik, melyek a fejlettségük alapján történő besorolásnál a társadalmi és demográfiai, lakás és életkörülmények, helyi gazdaság és munkaerő-piaci, valamint infrastruktúra és környezeti mutatókból képzett adataik alacsonyabbak, mint az összes járás átlaga.

Infrastrukturális ellátottság

Közút: Dévaványa a közúti közlekedés szempontjából jelenleg periférikus helyzetű település, melyen a közúti infrastruktúra javításával jelentős mértékben lehetne/kellene segíteni. A város alsóbbrendű (4 számjegyű) utakon és vasúti szárnyvonalon közelíthető meg. A település közúton a 4-es számú országos főútvonal felől a kisújszállási, a 47. számú főútról a körösladányi, a 46. számú főútról a gyomaendrődi leágazással érhető el. Településünk számára kedvező a korszerűsített 44. számú főút, de annak megközelítéséhez a Dévaványa-Gyomaendrőd-Kondoros/Szarvas közötti közutat is fel kell újítani, ugyanakkor meg kell jegyeznünk, hogy számunkra egyértelműen a 4/M4 számú utak jelentik a fő közlekedési irányvonalat.

A kitörési pontot a 4. számú országos főútvonal autó pályává/úttá alakítása jelentené, melyhez csatlakozva újjáépíteni szükséges a Kisújszállás-Ecsegfalva-Dévaványa-Körösladány közötti útvonalat (4205 sz. közút), az ecsegfalvai híd felújításával. Ezen beruházás meglétével kinyílna a Budapestre/Debrecenbe vezető közvetlen út lehetősége, és településünk vonzóbbá válhatna a meglévő és a jövőbeli beruházók számára.

Település	Távolság (km)
Gyomaendrőd	16
Szeghalom	24
Békéscsaba	54
Szolnok	81
Debrecen	107
Kecskemét	113
Szeged	123
Liszt Ferenc Repülőtér	167
Budapest	179

Autóbusz: Jelenleg Budapest, Szolnok, Debrecen és Eger is naponta közlekedő közvetlen járatokkal elérhető a településről. A kistérségi és a járási székhelyek valamint a vármegyeszékhely Békéscsaba naponta több, rövid menetidővel utazó autóbuszjáratokkal is elérhető.

Vasút: A vasúti kapcsolatot a Budapest-Békéscsaba-Arad fővonalról leágazó Gyomaendrőd-Körösnagyharány szárnyvonal biztosítja. Az említett szárnyvonal fejlesztése, gyorsítása, és teherbíró képességének növelése, valamint Nagyvárad felé történő kiterjesztése érdekében már évek óta folyamatban vannak a tárgyalások, melyek érintik településünket is.

Úthálózat: a településen nincs olyan közút, amely ne lenne legalább útalappal ellátva. Az utak 2/3-a aszfaltos, a további aszfalt utak kiépítése az úttársulások megalakulásának is feltétele, az önkormányzat támogatja az ilyen kezdeményezéseket. Egyre inkább jelentkező probléma lesz, hogy a már egy évtizede vagy régebben megépült szilárd burkolatú utak jelentős része is javításra, felújításra szorul, illetve ilyenek a járdák is, melyek tekintetében a lakossági felújításokhoz szükséges anyagszükségletet ingyenesen biztosítottuk a korábbi ciklusokban is.

Közműhálózat: városunkban kiépítették a közműhálózatok (víz, gáz, villany, csatorna, stb).

Intézmények

A város alapfokú oktatási-nevelési intézményeinek épületei szinte kivétel nélkül felújításra kerültek az elmúlt ciklusban energetikai témájú pályázatok során, ugyanakkor a belső szerkezetükben változás nem történt, lényegében „újracsomagolásra” kerültek, de a beruházások mindenképpen szükségesek voltak.

Az önkormányzat részben ingatlanok megvásárlásával, illetve a meglévő területek felhasználásával teremt lehetőséget a fejlesztésekhez, így például az új, három csoportos bölcsődéink épületének.

Munkahelyteremtés

A munkahelyteremtés feltételei jelentős mértékben tőlünk független tényezőkön múlnak. Ezek között első helyen van a közúthálózat fejlesztése. Amíg Békés vármegyét, így Dévaványát nehezen lehet megközelíteni közúton, addig jelentős gazdasági fejlődés és ezzel együtt a munkahelyek számának érzékelhető növekedése nehezen következik be. Természetesen az önkormányzatnak így is mindent meg kell tenni a feltételek javításáért, de ez egyelőre kimerül a közfoglalkoztatásban, illetve üzemcsarnok, építésében ipari terület kialakításában. Egyelőre komoly eredmény a munkahely-megtartás is.

Idegenforgalom

A település idegenforgalom szempontjából nem rendelkezik nagy potenciállal, kis eséllyel vehetjük fel a versenyt a környező nagyobb települések strandjaival és méginkább természeti adottságaival (pl: folyók, holtágak megléte, ezeket inkább előtérbe helyezik a turisták, mint a pusztai tájat).

Két országosan védett műemlékünk van, az egyik a Szent Anna katólikus templom, a másik a zsidó temető. A gyógyfürdőnk és ifjúsági szállásunk országosan is az egyik legkedvezőbb árfekvésű gyógyvizű strand, amely leginkább helyi jelentőséggel bír és a „lakossági közjó” érdekében üzemeltetjük. Megfontolt fejlesztéseket indokolt csak végrehajtani ezen területen.

További kiugrási lehetőséget jelent, hogy a Körös-Maros Nemzeti Park szívében vagyunk és itt található Európa legnagyobb röpképes madara a túzok, a látogatóközpont évente 5-6 ezer vendéget fogad. A nemzeti parkkal a kapcsolatunk kiváló, segítjük egymás programjait évről-évre.

Szálláshelyek tekintetében még megoldott a helyzet, azonban nincs/kevés a településen az olyan éttermi vendéglátásra felkészült nívós hely, ahová az idelátogatók betérhetnének.

A népesség-megtartó erő növelése

A város demográfiai és népességi mutatói nem jók, azokon változatlanul javítani lenne szükséges, ami nem egyszerű feladat, ugyanakkor számba kell vennünk a valóban végrehajtható programokat a népességmegtartás érdekében.

El kell érni, hogy a lakosság érdekeit, kényelmét szolgáló valamennyi szolgáltatás fejlődjön. Törekedni kell a minél szélesebb körű információátadásra és ehhez fel kell használni a meglévő kommunikációs csatornákat. Az infrastruktúra fejlesztésére a több figyelmen túl több forrást is kell biztosítani. Az intézményeinkkel együttműködve több és rendszeresebb ifjúság-barát programot kell szerveznünk, el kell készíteni a város Ifjúsági Cselekvési Tervét, hogy a fiataljaink számára értelmes programokat tudjunk megvalósítani. Sok a magányos, idős ember, nekik az életminőségén javíthat, ha fejleszteni tudunk az egészségügyi ellátáson vagy további szakrendeléseket tudunk a településre hozni. Családbarát programok kidolgozásával intézményeink további lehetőségeket biztosíthatnak a szabadidő tartalmas eltöltéséhez. A fiatalok letelepedéséhez kedvezményeket kell biztosítani a továbbiakban is. A város alapvetően tiszta, de ez sok helyen elsősorban a közfoglalkoztatásnak és az illegális személerakók felszámolásának köszönhető. A lakosságot jobban kell ösztönözni a saját lakókörnyezetének a rendben tartására.

Közbiztonság

Dévaványa alapvetően biztonságos település, ugyanakkor tudjuk, hogy ezen a területen is van még hová fejlődni. A rendőrséggel és a polgárőrséggel jó a kapcsolat. Az előttünk álló ciklusban is keresni kell a lehetőséget a térfigyelő kamerarendszer bővítésére. A gyomaendrődi járásban működő Vidra Önkéntes Mentőcsoportban számos devaványai is található, szükség esetén a polgári védelem területen bevetethők a katasztrófavédelem berkein belül.

2. Az önkormányzat gazdasági helyzetének és tendenciájának megismerése

2.1. A vagyoni helyzet elemzése

A takarékos, fegyelmezett és eredményes önkormányzati gazdálkodásnak köszönhetően Dévaványa Város Önkormányzatának adósságállománya nincs, az önkormányzat valamennyi kötelezettségét határidőre teljesíteni tudja.

2.1.1. Célok

- Úgy fejleszteni a várost, hogy folyamatosan fenntartsuk és megőrizzük a város pénzügyi stabilitását.
- Hitelt alapvetően csak olyan fejlesztésekhez felvenni, amelyek megvalósításához más külső forrást is sikerül biztosítani (kiemelt állami vagy európai uniós pályázati támogatás).
- A folyószámlahitel kizárólag az évközi likviditási egyensúly kezelésére szolgáljon.

2.1.2. Alapelvek

- Az önkormányzat pénzügyi egyensúlynak fenntartása érdekében az önkormányzat által nyújtott szolgáltatások árában meg kell jelenniük a tényleges költségeknek.
- Az adott szolgáltatás árát mindig az azt igénybe vevő fizesse meg.
- A szociálisan rászorulókat az önkormányzat lehetősége szerint támogatja.

Az önkormányzat vagyonszerkezete a következő:

Vagyonelem megnevezése	Ingtalan száma (db)	Az összes vagyonból a vagyon részaránya (%)	Az összes vagyonból a vagyon (eFt)
Forgalomképtelen törzsvagyon (nem értékesíthető, nem terhelhető, a kötelező feladatok ellátását biztosító vagyon)	639	41	4.233.636
Korlátozottan forgalomképes törzsvagyon (meghatározott feltételekkel értékesíthető, illetve megterhelhető vagyon)	60	51,77	5.345.232
Egyéb (az üzleti (forgalomképes) vagyon, amely szabadon értékesíthető és megterhelhető)	217	7,23	746.066
Összesen	916	100	10.324.934

Forgalomképtelen törzsvagyon: polgármesteri hivatal, intézmények épületei, építményei, továbbá közterületek, utak, belvízcsatornák stb.

Korlátozottan forgalomképes törzsvagyon: költségalapú bérlakások, szolgálati lakások, lakótelkek, iparterületek stb.

Egyéb vagyon: elsősorban mezőgazdasági földterületek, kertingatlanok, a káptalanfüredi ifjúsági tábor tulajdonrésze stb.

A vagyon vagyonelem szerinti megoszlása kedvezőtlen, mert nagyon nagy a forgalomképtelen, illetve a korlátozottan forgalomképes vagyon aránya.

A vagyonvizsgálat azért fontos, mert benne az önkormányzat hosszú távú lehetőségei, tartalékai mutatkoznak meg.

Az önkormányzat vagyona a 2014. évi zárómérleg alapján 6.734,2 mFt, a 2019. évi zárómérleg alapján 9.028 mFt, míg a 2024-es adat 10.324 mFt. A vagyon az elmúlt ciklusban „csak” 14 %-os növekedést mutat, mivel időközben az önkormányzatok víziközmű vagyona átkerült állami tulajdonba. Ez esetünkben 2.959,- mFt, így nyilván más a %-os adat értéke is (47 %). A növekedés főleg a sikeres pályázatok eredményeképpen valósult meg, de volt néhány olyan kisebb fejlesztés, ami saját erőből teljesült.

2.2. A pénzügyi helyzet

A két ütemben megvalósuló kormányzati adósságkonszolidációnak köszönhetően az önkormányzatnak hiteltartozása nincsen, folyószámlahitelünk legutóbb 2008. évben volt.

A pénzügyi helyzetnél elsősorban a likviditási helyzetet bemutatása szükséges. Az elmúlt ciklus időszakában kifizetetlen számlánk nem volt, működési és fejlesztési hitel felvételére nem került sor.

Az elmúlt ciklusban a működőképesség megőrzését szolgáló kiegészítő támogatás igénybevételére nem volt szükség/lehetőség, bár a költségvetés tartalmazta ennek igényét. Az elmúlt évben képződött pénzmaradvány pályázati támogatások saját erejeként lesz felhasználható a jövőbeni beruházási feladatok ellátásához a Képviselő-testület döntéseinek megfelelően. Várhatóan ezen ciklusban az önkormányzat saját forrásai terhére is biztosítani tudja majd a folyamatos fizetőképesség fenntartását, nem lesz szükség külső források bevonására, melynek során nagyban támaszkodik a saját tulajdonú földterületeinek műveléséből és bérbeadásából származó, valamint a befolyó adóbevételekből származó bevételekre. Az önkormányzat hitelfelvételt, kötvény kibocsátást nem tervez a jövőben.

2.3. A költségvetés főbb szerkezete és a várható tendenciák

Az önkormányzat költségvetési rendeletében a költségvetési főösszeg az elmúlt 5 év első felében 3,5-4 milliárd forint körül, a második felében 5-6 milliárd forint körül mozgott. Ennek oka, hogy a megírt pályázatok elbírálására és az összeg kiutalására a ciklus félidejében került sor, melyek az azt követő időszakban realizálódtak.

2.3.1. Bevételek

A költségvetési bevételek szerkezete az alábbiak szerint alakul:

Megnevezés	A bevételek aránya és összege (%)				
	2020.	2021.	2022.	2023.	2024. terv
Működési célú támogatások államháztartáson belül	28,42	28,88	25,51	26,08	31,64
Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belül	20,95	21,28	33,25	13,56	3,46
Közhatalmi bevételek	5,14	3,65	4,09	5,54	7,2
Működési bevételek	9,2	10,8	6,37	7,89	10,82
Felhalmozási bevételek	1,1	0,8	3,72	0,15	0,66
Működési célú átvett pénzeszközök	0,51	0,35	0,38	0,2	1,11
Felhalmozási célú átvett pénzeszközök	0,09	0,09	0,07	0,1	0,05
Költségvetési bevételek	65,41	65,85	73,39	53,52	54,94
Belföldi értékpapírok bevétele	0	1,4	0	0	0
Maradvány igénybevétele	33,78	31,94	25,95	45,76	45,06
ÁHT-on belüli megelőlegezések	0,81	0,81	0,66	0,72	0
Bevételek összesen (%):	100	100	100	100	100
Bevételek mindösszesen (eFt):	3.668.304	3.709.742	6.400.546	5.306.719	3.702.027

A költségvetési bevételek szerkezete megváltozott, a gépjárműadó kivétel/beszedés elkerült az önkormányzatoktól. Jelentősen csökkentek a működési célú támogatások államháztartáson belül, főleg a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódóan, csökkentek/jelentősen nem nőttek a közhatalmi és a költségvetési bevételeink és ugyan igaz a működési bevételekre is. Ez utóbbinál egyedül a földbérletek terén van komolyabb változás, mely 2025-től érezteti hatását. A Versenyképes Járások elnevezésű kormányzati program hozhat még változást a költségvetésbe, de egyelőre pontos részletek nem ismertek. 2025-től minden magyar járás garantált éves fejlesztési forrásban részesül a program keretében, ami azt jelenti, a településeken az ideihez képest keletkezett iparűzési adóbevétel többletet egy külön alapba kell befizetni, amelyből a mi járásunk pályázat útján szerezhethetnek pénzt a saját keretük terhére.

Jelentősen megnőtt a maradvány igénybevétele soron könyvelt tételek összege, melyek az éven túlra áthúzódó beruházásokkal magyarázhatók.

2.3.2. Kiadások

A költségvetési kiadások szerkezete az alábbiak szerint alakult:

Megnevezés	A kiadások aránya és összege (%)				
	2020.	2021.	2022.	2023.	2024. terv
Személyi juttatások	33,38	37,84	19,9	27,51	23,25
Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	5,39	5,47	2,66	3,76	3,15
Dologi kiadások	26,02	32,68	28,82	34,06	22,87
Ellátottak pénzbeli juttatásai	0,31	0,3	0,29	0,29	0,35
Egyéb működési célú kiadások	1,27	2,04	1,08	1,79	2,8
Beruházások	28,84	10,06	43,77	28,35	47,21
Felújítások	3,56	10,05	2,55	2,83	0,23
Egyéb felhalmozási célú kiadások	0,18	0,11	0,07	0,12	0,14
Finanszírozási kiadás	1,05	1,45	0,86	1,29	0
Kiadások összesen (%):	100	100	100	100	100
Kiadások mindösszesen (eFt):	2.483.537	2.048.602	3.971.957	2.993.575	3.702.027

A költségvetési kiadások közül a következő években várható, hogy a személyi juttatásokat, a munkaadókat terhelő járulékok nagyságát és arányát növeli, mint minden évben a kötelező minimálbér emelés, kötelező átsorolások. A dolgozók a bért mindig időben megkapták.

3. Anyagi forrásainak megteremtése

A gazdasági programban meghatározottak megvalósításához szükséges anyagi források biztosítása érdekében az alábbi feladatok rögzíthetők.

- A pályázati források figyelése, igénylése és megszerzése.
- Egységes közteherviselés pl: helyi adók racionalizálása, hátralékok behajtása, adómorál javítása.
- Az egyéb bevételek növelése (pl.: lakás és nem lakás céljára szolgáló ingatlanok/helyiségek bérleti díja, mezőgazdasági bevételek, stb).
- Az intézményi kiadások csökkentése, valamint az intézmények ösztönzése további saját bevételek növelésére.
- A képviselő-testület nyomon követi a költségvetési támogatási rendszert és az elképzeléseivel összhangba hozva igyekszik kihasználni a rendszer által nyújtott lehetőségeket (legkedvezőbb összegű támogatás megkeresése).
- Az önkormányzat áttekinti a meglévő vagyontárgyait, azok hasznosításának módját és lehetőségeit, a fenntartási, üzemeltetési költségek nagyságát.
- Javaslatot dolgoz ki az egyes vagyontárgyak megfelelő kihasználására, a jogi eszközökkel történő értéknövelő beruházásokra, az értéknövelő telekalakításokra, a felesleges vagyontárgyak hasznosítására, valamint az egyes vagyontárgyak értékesítésére.

4. Adópolitika

Az önkormányzat fontosnak tartja a helyi adópolitikai célkitűzések megfogalmazását, mivel az jelentősen befolyásolja a településen keletkező saját bevételeket, illetve hatással van a településen élő magánszemélyek és vállalkozások anyagi terheire.

A helyi adók esetében az önkormányzat képviselő-testülete az adóztatást úgy kívánja kialakítani, hogy az állandósága mellett az önkormányzat biztos bevételi forrását jelentse, ugyanakkor igazságos is legyen az adózói kört illetően.

Az adóbevételek növelése érdekében figyelmet kell fordítani arra, hogy

- az adóalanyok teljes köre adóztatásra kerüljön, ennek érdekében fokozottan figyelemmel kell kísérni az adóalanyi kör, adó bejelentési kötelezettségének teljesítését,
- kezdeményezni kell az elmaradt adóhátralékok mielőbbi beszedését,
- biztosítani kell az indokolatlan mentességek és aránytalanságok megszüntetésével a közteherviselést, ugyanakkor biztosítani kell a méltányosságból vagy rászorultságból eredő kedvezmények átgondolt rendszerét is.

5. Folyamatban lévő és tervezett beruházások

5.1. Megvalósult pályázatok 2019-2024

5.1.1. Kerékpárral a környezetvédelemért – Kerékpárforgalmi hálózat kiépítése Dévaványán

A beruházás révén városunkban egy 3 km-t meghaladó kerékpárút/kerékpársáv fejlesztés valósulhatott meg a Kossuth utca teljes szakaszát, valamint a Szeghalmi és Eötvös utcák egyes szakaszait érintve. A beruházást szemléletformáló programok kísérték.

A támogatás összege bruttó 418.677.151,- Ft.

A projekt megvalósításának kezdete: 2017.10.02.

A projekt fizikai befejezésének napja: 2021.02.03.

5.1.2. Barnamezős terület funkcióbővítő rehabilitálása Dévaványán

A beruházás során a Dévaványa központjában éktelenkedő egykori ipari épület elbontása és a terület rehabilitálása valósulhatott meg egy multifunkciós épület létesítésével. Az újonnan létesült, modern és fenntartható épületben helyet kapott az önkormányzati hivatalon kívül a járási hivatal kirendeltsége, a DÁMK intézményegység művelődésszervező irodája, a Dévaványa Felemelkedéséért Közalapítvány irodája, Falugazdász iroda, a Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat, valamint a MBH Bank kirendeltsége. Az épület a Covid és a háború okozta válság alatt bebizonyította hatékonyságát, hiszen helyet biztosított a Múzeum és a Könyvtár irodáinak is.

A támogatás összege bruttó 637.392.335,- Ft.

A projekt megvalósításának kezdete: 2018.03.01.

A projekt befejezésének napja: 2021.07.30.

5.1.3. Teremts esélyt program - Dévaványa

A komplex program során a fiatalok életkezdését, letelepedését és munkavállalását támogató és ösztönző projektek valósultak meg, így többek között támogattuk a jogosítványszerzést, a tanulást és a vállalkozóvá

válást. Fecskelakások kialakításával és vállalkozói képzésekkel segítettük a fiatalok életkezdését. A programban eddig 300 fiatal értünk el és támogattunk valamilyen formában. A 4, teljesen felújított fecskelakásban jelenleg is laknak.

A támogatás összege: 86.761.338,- Ft

A projekt megvalósításának kezdete: 2018.04.01.

A projekt befejezésének napja: 2021.08.29.

5.1.4. Gondoskodó város II – Korszerű egészségügyi alapellátás biztosítása

Két Európai uniós és hazai támogatás révén teljesen átalakítottuk, felújítottuk és korszerűsítettük a központi orvosi rendelő és védőnői szolgálat épületét. Az épület nem csak szerkezetileg alakult át, hanem olyan nagyságú napelemes rendszerrel bővült, mely teljesen ellátja az épületet.

A támogatás összege összesen 137.994.000,- Ft.

A projekt megvalósításának kezdete: 2019.04.01.

A projekt befejezésének napja: 2021.12.31.

5.1.5. Szennyvíztelep rekonstrukciója

A ciklus legnagyobb költségvetésű beruházása volt a szennyvíztisztító telep felújítása. Az Építési és Közlekedési Minisztérium, mint konzorciumi partner részvételével megtörtént a szennyvíztisztító telep teljes korszerűsítése, illetve kapacitásbővítése, továbbá a városban lévő csatornahálózat felújítása. A beruházás révén a telep már képes fogadni a város egészének szennyvizét, továbbá a kibocsátott tisztított szennyvíz mikrobiológiai adatai már minden környezetvédelmi előírásnak megfelelnek. A beruházást komplex környezetvédelmi szemléletformáló programcsomag kísérte.

A támogatás összege 1.765.644.928,- Ft.

A projekt megvalósításának kezdete: 2019.04.25.

A projekt befejezésének napja: 2023.12.15.

5.1.6. Vízügyi fejlesztés Dévaványán

A beruházás révén több mint 3 km hosszúságban megújult a város csapadékvíz-elvezető rendszere továbbá a Homokbánya utcában kialakításra került egy havaria jellegű záportározó. A fejlesztés már bizonyította szükségességét, hiszen a tavaszi belvizet és lehulló csapadékot már segítségével kordában tudtuk tartani.

A projekt 600.000.000,- Ft Európai Uniós és hazai támogatásból valósulhatott meg.

A projekt megvalósításának kezdete: 2021.02.12.

A projekt befejezésének napja: 2023.09.01.

5.1.7. Margaréta Idősek Otthona energetikai korszerűsítése

Beruházás: Befejeződött a Margaréta Idősek Otthonának korszerűsítése, mely tartalmazta az épület hőszigetelését, nyílászáróinak cseréjét, továbbá napelemek telepítését.

A támogatás összege 238.732.210,- Ft.

A projekt megvalósításának kezdete: 2018.03.01.

A projekt befejezésének napja: 2021.03.15.

5.1.8. Téglagyári ipari terület alap infrastrukturális fejlesztése üzemcsarnok létesítéssel

Szintén befejeződött a téglagyár gazdasági célú fejlesztése, melynek keretében egy új üzemcsarnok épült, valamint az alapinfrastruktúra kiépítésre került.

A támogatás összege 169.892.438,- Ft.

A projekt megvalósításának kezdete: 2017.06.01.

A projekt befejezésének napja: 2021.05.09.

5.1.9. Külterületi utak fejlesztése Dévaványán

Megvalósult a Szennyvíztelepi út egy részének és a Kéthalmi útnak az aszfaltozása.

A támogatás összege 118.059.624,- Ft.

A projekt megvalósításának kezdete: 2021.09.01.

A projekt befejezésének napja: 2023.08.31.

5.1.10. Sportcsarnok beruházás

2020. november 11-én a Kormány határozatban döntött a Dévaványai Sportcsarnok előkészítéséről, illetve annak támogatásáról. A döntés értelmében az önkormányzat felelős a beruházás előkészítéséért, míg az építés megvalósítójaként a Beruházási Ügynökséget jelölték ki. Dévaványa Város Önkormányzata az előkészítéshez szükséges összes tevékenységet lefolytatta, és az elkészült terveket, engedélyeket és tanulmányokat a Beruházási Ügynökségnek átadta, aki 2022. március 3-án a dokumentációt jóváhagyta és befogadta. A tervek jogutódlásának kérdése 2024. január 22-én zárult le. Az OPUSZ-TITÁSZ Zrt.-vel 2022. január 9-én szerződést kötöttünk az áramhálózat kiépítése érdekében, mely munkálatokat a szolgáltató 2024. április 18-án fejezte be, így önkormányzatunk már ezen feltételt is teljesítette.

A támogatás összege: 58.420.000,- Ft.

A projekt megvalósításának tervezett kezdete: 2020.11.11.

A projekt befejezésének napja: 2024.04.18.

5.1.11. Megvalósult kisléptékű fejlesztések:

A ciklusban több 50 millió forint támogatási összeg alatti kisléptékű fejlesztés is megvalósult, melyek összértéke meghaladta a 150 millió forintot.

Beruházás megnevezése	Célja	Megvalósítás dátuma	Támogatás összege (Ft)
Városháza előtti közpark kialakítása	Az új városháza előtt lévő park teljes felújítása, közművek kiváltásával.	2018.07.02 - 2021.08.26	9.999.994,-
Járdafelújítás	A Széchenyi, a Vörösmarty a Bethlen Gábor és a Körösladányi utcán járdák felújítása	2018.08.16 - 2019.12.31	15.000.000,-
Tűzok szobor	Köztéri alkotás elhelyezése a városháza előtt	2019.03.27. - 2021.07.06.	2.500.000,-
Óvodai telephelyek tetőzetének cseréje	A Könyves Kálmán úti, az Eötvös úti és a Hajós úti óvodai telephelyek tetőzetének teljes cseréje	2019.09.03. - 2020.12.31.	30.000.000,-
Mesterségek háza felújítás	A Bereczki Imre Helytörténeti Gyűjtemény Kossuth utcai telephelyének falazatának felújítása	2019.11.11. - 2020.12.31.	2.000.000,-
Víziközművek energiahatékonyságának fejlesztése	Szennyvízáttemelő szivattyúk cseréje	2019.02.01. - 2021.12.20.	4.512.830,-
Illegális hulladéklerakók felszámolása	Illegálisan lerakott hulladék összegyűjtése és elszállíttatása	2020.09.21. - 2021.02.28.	1.688.963,-
Várótermi és orvosi eszközök beszerzése	A rendelőkbe új várótermi bútorok, elektronikus eszközök beszerzése	2022.01.03. - 2022.12.31.	9.999.968,-

Temető padka felújítás	A temető parkolási rendjét segítő padkafelújítás	2021.11.01. - 2022.12.31.	5.985.784,-
Dévaványai bringapark megvalósítása	A Seres István Sporttelepen egy Pump Track pálya létesítése	2020.12.07. - 2021.05.31.	8.091.805,-
Kossuth utca felújítása	A Kossuth utca Árpád utca – Hunyadi utca közötti szakaszának teljes felújítása zebra és parkolóhelyek létesítésével	2021.02.03. - 2022.12.31.	20.000.000,-
Gyermekeink védelmében informatikai rendszerhez kapcsolódó eszközbeszerzés	A Családsegítő szolgálat részére új informatikai eszközök beszerzése	2022.07.01.- 2022.06.30.	574.197,-
Kulturális támogatás	Koronavírus okozta károk enyhítése rendezvények támogatásával	2020.01.01. - 2021.11.30.	5.000.000,-
Projektelőkészítő Tanulmány elkészítésének támogatása	TOP PLUSZ pályázat projektelőkészítő tanulmányának elkészíttetése	2021.11.03. - 2022.01.10.	5.000.000,-
Óvodai telephelyek fűtéskorszerűsítése	Mind a négy óvodai telephelyen gázkazánok kerültek beépítésre	2023.04.19.	30.000.000,-

5.2. Folyamatban lévő beruházások:

5.2.1. Kerékpárosbarát Dévaványa

A beruházás a Körösladányi utca mentén kerékpársávok és kerékpárút kialakítását célozza. A projekt során konzorciumi partnerünk a Magyar Közút Nzrt, mint a beruházással érintett ingatlan tulajdonosa. Részünkről a terveket elkészítettük és a szükséges engedélyeket, Magyar Államkincstári jóváhagyásokat beszereztük, jelenleg a Magyar Közút Nzrt. költségmegtérítésére várunk. A beruházás kísérő programja a szemléletformálás, mely már megvalósult.

A támogatás összege bruttó 511.512.105,- Ft.

A projekt megvalósításának kezdete: 2022.05.01.

A projekt fizikai befejezésének várható napja: 2025.09.15.

5.2.2. Közútfejlesztés Dévaványán

A beruházás célja belterületi utcák aszfaltozása, melynek révén már megtörtént 6 belterületi utcának (Asztalos, Szabadság, Szántó-Kovács János, Széles, Villa és Tövis utcák) a felújítása, a kiegészítő tevékenységekkel, úgy, mint közműhálózat korszerűsítés, csapadékvízvezetés vagy tűzcsap áthelyezés.

A támogatásának összege bruttó 399.828.719,- Ft.

A projekt megvalósításának kezdete: 2023.02.01.

A projekt fizikai befejezésének várható napja: 2026.04.01.

5.2.3. Önkormányzati épületek fejlesztése Dévaványán

A projekt célja önkormányzati épületek energetikai hatékonyságának és fenntarthatóságának növelése. A beruházás érinti az összes óvodai telephelyet, a Városházát, ahol napelemes rendszerek kiépítése/fejlesztése zajlik, valamint a Jéggyár utcai 10 lakásos társasházat, ahol komplex felújítás valósul meg.

A támogatás összege bruttó 149.261.683,- Ft.

A projekt megvalósításának kezdete: 2022.05.01.

A projekt fizikai befejezésének várható napja: 2025.03.27.

5.2.4. Zöld szív projekt II. - Dévaványa

A pályázat célja az egykori polgármesteri hivatal területén egy nagyméretű, zöld közpark kiépítése játszó- és élményelemekkel, rendezvénytérrel, parkolókkal, elektromos töltőpontokkal, üzlethelyiségekkel.

A támogatásának összege 461.379.319,- Ft.

A projekt megvalósításának kezdete: 2022.06.01.

A projekt fizikai befejezésének várható napja: 2025.10.31.

5.2.5. Műfüves kispálya felújítása

A meglévő műfüves kispálya teljes szerkezetének felújítására, illetve a hálók cseréjére nyertünk támogatást.

A támogatásának összege 22.818.920,- Ft.

A projekt megvalósításának kezdete: 2024.09.24.

A projekt fizikai befejezésének várható napja: 2025.12.31.

5.3 Benyújtás előtt álló pályázatok:

5.3.1. Csapadékvízvezető-hálózat fejlesztése Dévaványán

A beruházás révén a város csapadékvízvezető-rendszerének felújítása folytatódhatna 3,8 km hosszúságban, valamint új havaria jellegű záportárolók kerülnének kialakításra. A projekt várható összköltsége 600.000.000,- Ft.

5.3.2. Ipari terület fejlesztése

Szükséges a meglévő ipari terület bővítése és az alap infrastruktúra kiépítése a vállalkozások segítése érdekében. A projekt várható összköltsége 420.000.000,- Ft.

5.3.3. Belterületi útfejlesztés Dévaványán

A beruházás célja az aszfaltozott utcák arányának növelése. A projekt várható összköltsége 500.000.000,- Ft.

5.3.4. Közvilágítás fejlesztése Dévaványán

A beruházás célja a közvilágítási rendszer korszerűsítése, LED lámpatestek elhelyezése. A projekt várható összköltsége 250.000.000,- Ft.

5.3.5. Külterületi útfejlesztés Dévaványán

A beruházás célja az aszfaltozott utcák arányának növelése a külterületeken. A projekt várható összköltsége 150.000.000,- Ft.

5.3.6. Margaréta Idősek Otthonának bővítése

A Margaréta Idősek Otthona az elmúlt években mindig a maximális befogadóképessége küszöbén mozgott, és folyamatos a sorban állás. Szükséges az épület bővítése, több férőhely kialakítása. Ugyanakkor igény mutatkozik olyan átmeneti gondozóház kialakítására, ahol a kórházból hazatérők ápolási, felépülési folyamatait támogatják.

A projekt várható összköltsége 850.000.000,- Ft.

5.3.7. Intézményi mosoda létesítés

Elsősorban a Margaréta Idősek Otthon mosási feladataira, másodsorban a helyben lévő más intézmények hasonló igényeinek kielégítésére egy ipari mosoda létesítése. A beruházás révén nem csupán egy intézményi feladatot tudnánk helyben költséghatékonyan megoldani, de munkahelyeket is teremthetnénk.

A projekt várható összköltsége 50.000.000,- Ft.

5.3.8. Betegsegítő szolgálat létrehozása

Egészségügyi ellátások igénybevételét támogató szolgálat gyűjtőjárat létrehozásával.

A projekt várható összköltsége 150.000.000,- Ft.

5.3.9. Közlekedésfejlesztés

Zebrák, okos zebrák építés és telepítése a város legforgalmasabb pontjain.

A projekt várható összköltsége 50.000.000,- Ft.

5.3.10. Strandfürdő kiszolgáló épület létesítése

Több funkciós, fenntartható kiszolgálóhely létesítése, ahol vendéglátóegység is helyet kaphatna.

A projekt várható összköltsége 100.000.000,- Ft.

5.3.11. Strandfürdő és Gyógyászat fejlesztése

A fenntarthatóság érdekében szükséges a strandfürdőt ellátó napelemes rendszer korszerűsítésére és bővítésére. Ezen felül igény van további élmeényelemek építésére, úgy, mint pl. csúszda vagy spray park.

A projekt várható összköltsége 250.000.000,- Ft.

5.3.12. Ifjúsági Tábor fejlesztése

A meglévő faházak téliesítése (hőszigetelése), illetve az eszközök cseréje, fejlesztése szükséges.

A projekt várható összköltsége 50.000.000,- Ft.

5.3.13. Parkolók létesítése a Sport utcán

A strandfürdő és a sporttelep környezetében szükséges a meglévő parkolóhelyek bővítése a csapadék vízelvezető árkok befedésével, kerékpáros és gyalogos átvezetéssel a 4205. számú közúton.

A projekt várható összköltsége 50.000.000,- Ft.

5.3.14. Önkormányzati épületek energetikai fejlesztése

Az önkormányzat tulajdonában lévő épületek további fejlesztése, úgy, mint a Bereczki Imre Helytörténeti Gyűjteményen és a Ladányi Mihály Könyvtár és a Gyermekorvosi Rendelő, Szeghalmi úti egykori iskolaépületen napelemek telepítése, az orvosi rendelő hőszigetelése.

A projekt várható összköltsége 150.000.000,- Ft.

5.3.15. Gólyahír bölcsőde bővítése

A településen működő Gólyahír Bölcsőde 2019-ben került átadásra, az akkori igényeknek megfelelő bővített befogadói létszámmal. Az eltelt időszakban megnövekedett azon gyermek száma, akik különös nevelési igényrel rendelkeznek, ezért az engedélyezett létszám bővítése indokolt. Szükséges az épület bővítése egy csoportszobával.

A projekt várható összköltsége 250.000.000,- Ft.

5.3.16. Napelempark létesítés/energiaközösség létrehozás

A közvilágítási rendszert tápláló napelempark létesítése, vagy energiaközösségben való részvétel a költség-hatékony működés érdekében.

A projekt várható összköltsége 250.000.000,- Ft.

5.3.17. Helyileg jelentős épületek átvétele/felújítása

Városképi szempontból meghatározó, helyi jelentőségű épületek megvásárlása és felújítása, valamint közösségi célokra történő hasznosítása.

A projekt várható összköltsége 1.000.000.000,- Ft.

További kisléptékű fejlesztési elképzelések

Megnevezés	Cél	Tervezett költség
Melegvizet kút felújítás	A kút kiemelése és tető alá helyezése	15.000.000,-
Játszóterek fejlesztése	A meglévő játszóterek játékkellőmánya bővítése, felújítása, új játszóterek kialakítása	50.000.000,-
Kutyasétáltató létesítés	Kutyasétáltató kialakítása	5.000.000,-
Déva-Szolg Kft. fejlesztése	Karbantartó (seprőgép, hótoló, sószóró, fűnyíró) gépek vásárlása/fejlesztése	50.000.000,-
Ványa-Szolg Kft. fejlesztése	Építési projektek lebonyolításához szükséges eszközök fejlesztése	50.000.000,-
Temető fejlesztés	Utak aszfaltozása és a közvilágítás fejlesztése	50.000.000,-
Sporttelep fejlesztése	Fedett lelátó, gördeszkapálya, valamint kosárlabdapálya létesítése.	75.000.000,-
Civil ház felújítása	Az egykori Szeghalmi úti iskolai épület átfogó felújítása és a civil szervezetek részére történő átadása	50.000.000,-
Havancsák-ház felújítása	A Széchenyi utca 6. szám alatt található épület átfogó felújítása és közösségi rendezvényekre történő használata	40.000.000,-
Okos önkormányzat kiépítése	Okos megoldások bevezetése az önkormányzati hivatalnál	20.000.000,-
Járdafelújítások	Járdák felújításának folytatása	30.000.000,-

6. A gazdasági program támogatottsága

A gazdasági program mindenki számára elérhető, véleményezhető, az elkészült anyaghoz az alapot az előző ciklusban rendezett programokon megfogalmazott vélemények adják (pl: várospolitikai fórum, közmeghallgatás, városi és civil rendezvények, vállalkozói fórumok), mivel ez biztosítja azt, hogy a gazdasági program, kellően megalapozott, valamennyi körülményt figyelembe venni szándékozó, a különböző érdekeket és véleményeket ütköztető és elfogadható legyen.

III. A GAZDASÁGI PROGRAM

Az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó megoldások

Déaványa Város Önkormányzatának képviselő-testülete a gazdasági elképzelései között fontosnak tartja az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó intézkedéseket.

A képviselő-testület az önkormányzati és egyéb közigazgatási feladatait az önkormányzati hivatala útján látja el.

A képviselő-testület a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvényben meghatározott sorrendet követve a következő releváns közszolgáltatásokra vonatkozóan intézkedik:

1. településfejlesztés, településrendezés;
2. településüzemeltetés (köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása);
3. a közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése;
4. törvényben meghatározott kivételekkel az egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítségét célzó szolgáltatások;
5. környezet-egészségügy (köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása);
6. óvodai ellátás;
7. kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása; filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása;
8. gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások (ezen belül a szociális szolgáltatások és ellátások, amelyek keretében települési támogatás állapítható meg)
9. lakás- és helyiséggazdálkodás;
10. a területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása;
11. helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás;
12. honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás;
13. helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok;
14. a kistermelők, őstermelők számára – jogszabályban meghatározott termékeik – értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétvégi árusítás lehetőségét is;
15. sport, ifjúsági ügyek;
16. nemzetiségi ügyek;
17. közreműködés a település közbiztonságának biztosításában;

Közigazgatás

A közigazgatás az a közszolgáltatás, melyet a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény kötelező feladatként nem határoz meg a többi közfeladat sorában, ugyanakkor a törvény más szakaszaiból kiindulva az az önkormányzat egyértelmű feladata, ezért is ez szerepel a felsorolásban az első helyen.

A feladatellátással kapcsolatos elvárások jelentősen változtak, így a hivatali hatalom helyett a hivatal szolgáltató jellegének kell megjelennie és fokozatosan erősödnie.

A célok között érdemes kitérni:

- a közigazgatástól elvárt hatékonysági, szemléletváltási célokra, valamint
- azokra a fejlesztésekre, melyek anyagi jellegűek.

A közigazgatás megfelelő színvonalának biztosítása érdekében az alábbi nem anyagi jellegű célok megvalósítása vagy folyamatos fejlesztése szükséges:

- a szolgáltató jellegű közigazgatás megteremtése, az ügyek gyors, érdemi elintézése,
- az ügyfelek várakozási idejének csökkentése, kulturált várakozási feltételek megteremtése,
- az elektronikus ügyintézés lehetőségének biztosítása,
- az információs szolgáltatás működtetésének kiterjesztése,
- az egyes ügytípusokkal kapcsolatban a hivatal honlapján kialakított tájékoztatási rendszer folyamatos aktualizálása, legyenek elérhetőek, elektronikusan letölthetőek a kérelmek, nyilatkozatok, tájékoztatók stb.

1. Településfejlesztés, településrendezés

1.1. Településfejlesztési célok a gazdasági program időszakára

A településfejlesztési célokat a település adottságához, igényeihez és az önkormányzat anyagi, pénzügyi lehetőségeihez kell igazítani általános irányokkal és konkrét célokkal.

Az önkormányzat településfejlesztési céljai olyan célok, melyek a település általános fejlesztését segítik elő, valamint a közszolgáltatások biztosításához és fenntartásához kapcsolódnak.

A településfejlesztés legfőbb célkitűzése, hogy az önkormányzati vagyon a képviselő-testület ciklusa alatt nőjön és ne csökkenjen. A szükségessé vált fejlesztéseket a képviselő-testületnek fel kell vállalnia melyeknek a finanszírozását zökkenőmentes működés mellett biztosítani kell.

A településfejlesztés során azokat a fejlesztéseket, programokat kell előtérbe helyezni:

- melyekhez kapcsolódva gazdasági számítások igazolják azt, hogy a fejlesztés eredményeként az önkormányzat tartósan (legalább 5 éven keresztül) a korábbi éveknél magasabb bevétellel, illetve alacsonyabb kiadással számolhat,
- melyek hozzájárulnak munkahely teremtési feltételek kedvező alakulásához,
- melyek kedvezően befolyásolják a településnek a környező településekhez viszonyított súlyát, jelentőségét,
- amelyek széles körben számíthatnak a lakosság, valamint az egyéb érintettek közvetlen és közvetett erkölcsi és anyagi támogatottságára,
- beruházások esetében azokat, melyek gazdaságosságát, üzemeltethetőségét, kihasználtságát előzetes eljárásban igazolták.

Településfejlesztési célok:

- településrendezési terv aktualizálása és a rendezési tervben meghatározott egyes elképzelések megvalósítása (folyamatban),
- sportcsarnok építése (folyamatban),
- iparterület fejlesztése, további üzemcsarnok építése (folyamatban),
- egészségügyi ellátás szinten tartása, a szolgáltatások bővítése (folyamatban),
- belterületi köz- és kerékpárutak karbantartása, fejlesztése (folyamatban),
- járdák karbantartása, fejlesztése (folyamatban),
- középületek, intézmények állapotának megfelelő színvonalon tartása, fejlesztése, környezetének rendezése, parkolók kialakítása (folyamatban),
- csapadékvíz-elvezető rendszer felújítása, fejlesztése,

- egészséges ivóvízvezeték rendszer fejlesztése,
- temető létesítményeinek felújítása, megközelítő utak építése,
- önkormányzati ingatlanok erdősítése, pihenő parkká alakítása, további játszótér kialakítása,
- a település összképének folyamatos városiassá alakítása (folyamatban),
- turisztikai jellegű területek fejlesztése, kialakítása,
- operatív programok nyújtotta lehetőségek kihasználása (folyamatban).

1.2. A településrendezési terv elkészítése, aktualizálása

A településfejlesztéshez közvetlenül kapcsolódik a település rendezési terve, mely keretet ad egyes fejlesztési elképzeléseknek, különösen az építési beruházások, az egyes területek hasznosítása tekintetében.

A rendezési terv hosszú távra jelöli ki a település építészeti vonatkozású fejlesztési lehetőségeit, mivel az legalább az önkormányzati ciklus idejére, a gazdasági programmal összhangban kell, hogy elkészüljön. Ennek oka, hogy a rendezési terv módosítása időigényes és módosítása jelentős költséggel is jár.

Mégis, az elmúlt évek gyorsan változó jogszabályi, társadalmi változásai és a településen történő beruházások által felszínre hozott hiányosságok szükségessé teszik annak felülvizsgálatát, új HÉSZ és Településrendezési Koncepció valamint a kapcsolódó dokumentumok elfogadását. Ez a munka elkezdődött, jelenleg a koncepciók összeállítása van folyamatban, és ezt követően kezdődhet el a társadalmasítás.

A képviselő-testület feladata, hogy:

- a ciklus ideje alatt áttekintse a településrendezési tervet, szükség esetén lépéseket tegyen a rendezési terv módosítására,
- biztosítsa a rendezési terv és a településfejlesztési célok harmonizációját,
- lépéseket tegyen a rendezési tervben szereplő fejlesztések megvalósítására.

1.3. Aktív pályázati tevékenység

Mivel a településfejlesztés jelentős pénzügyi forrásigénnyel is jár, külön figyelmet kell szentelni az önkormányzat pályázati aktivitására, valamint a település lakosságát, egyéb szervezeteit, vállalkozásokat segítő pályázati tevékenységre.

Ennek érdekében ezen ciklusban is foglalkoztatunk pályázat figyelő- és író munkatársat, illetve vagyunk alapító tagjai ilyen tevékenységet végző cégnek, hogy minél hatékonyabban tudjuk kihasználni az EU-s és hazai programok nyújtotta pályázati lehetőségeket.

A sikeres pályázás érdekében:

- az évenként ismétlődő jellegű pályázatokra előre fel kell készülni az engedélyek beszerzésével, mivel a tervezés, valamint az engedélyeztetés időigényessége miatt az adott pályázatban megadott határidő gyakran nem elegendő,
- figyelni kell az előre elkészített tervek hatályosságát, szükség esetén kérni kell a tervek felhasználhatósági idejének módosítását,
- lépéseket kell tenni az adott fejlesztés megyei, illetve régiós fejlesztési programba való illesztéséhez,
- keresni kell a más önkormányzattal való közös fejlesztés lehetőségét akkor, ha adott fejlesztéssel megvalósuló közszolgáltatás így biztosítható, vagy a színvonalának fejlesztése így érhető el.

2. A településüzemeltetés

A településüzemeltetési közszolgáltatások biztosítása, illetve a szolgáltatások fejlesztése tekintetében figyelembe kell venni a következő részterületeket:

- köztemetők kialakítása és fenntartása,
- közvilágítás biztosítása,
- helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása,
- közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása,
- gépjárművek parkolásának biztosítása.

2.1. Köztemető

A köztemető üzemeltetését az önkormányzat vállalkozásba adta, amely cég ellátja a jogszabályban foglalt kötelező és az azon túli nem kötelező feladatokat is, melyhez az önkormányzat részben forrást biztosít.

A köztemető az elmúlt ciklusokban folyamatos fejlesztésen ment keresztül: megtörtént a ravatalozó felújítása, irodahelyiség kialakítása, a temető főbb útvonalain megközelítő- és összekötő utak kiépítése, parkolók kiépítése, parkosítás, napelemmel működő lámpákat helyeztünk el, továbbá folyamatosan bővítjük az urnás temetkezési lehetőséget.

2.2. Közvilágítás

A közvilágítási szolgáltatást jelenleg az Opusz Titász Zrt. szolgáltató végzi szolgáltatási szerződés alapján. A minél olcsóbb energiaárak miatt a szerződések lejárta előtt a beszerzéseket versenyeztetjük.

A közvilágítással kapcsolatos fejlesztési elképzelések: a közvilágítási korszerűsítése, energiatakarékos lámpatestek alkalmazásával. A meglévő közvilágítási rendszerünk korszerűsítését előreláthatólag 2027-ig meg kell valósítanunk, mivel azt követően a jelenlegi rendszert nem fogjuk tudni tovább üzemeltetni.

2.3. Kéményseprő-ipari szolgáltatás

A kéményseprő-ipari szolgáltatás nem minősül kötelező közszolgáltatásnak a lakosság részére, ugyanakkor a cégek, intézmények számára kötelező, díjköteles tevékenység. A magánszemélyek által lakott családi házaknál nem kötelező a kéményseprés, viszont mindenképpen ajánlott gondoskodni róla és élni az ingyenes kéményellenőrzés lehetőségével. Az olyan családi házaknál, ahová be van jegyezve egy gazdálkodó szervezet, (az egyéni vállalkozó is annak számít) a kéményellenőrzés kötelező és fizetni kell érte. A kéményseprést kötelező megrendelni. Ezt már viszont nem a katasztrófavédelem, hanem kéményseprőcégek végzik saját díjszabásuk szerint. A gazdálkodó szervezetek maguk döntenek arról, hogy melyik kéményseprő cégtől rendelik meg az ellenőrzést és tisztítást.

A szolgáltatást magánszemélyeknek egyénileg lehet megrendelni, melyet jelenleg a Békés Vármegyei Kormányhivatal a Katasztrófavédelem szervezeti egységén belül biztosítja.

2.4. Helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása

A helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása témakörében pontos képpel kell rendelkezni arról, hogy melyek a helyi önkormányzat üzemeltetésében, kezelésében lévő utak, és melyek az állami kezelésében lévőek.

A képviselő-testület a helyi közutak fenntartásával kapcsolatban a közúthálózat olyan kialakítására törekszik, melyek megfelelnek a település igényeinek és egyben a településfejlesztési céloknak is.

A belterületi úthálózat 64,5 km, a gyalogúthálózat hossza 63,4 km, az előbbiből 45,2 km szilárd burkolattal ellátott, 19,3 km útalapos, a kerékpárutak hossza 7,7 km.

Az utakkal kapcsolatos elképzelések: törekedni kell a már meglévő, de felújításra szoruló utak fejlesztésére, melyre elsősorban pályázatok megléte esetén lesz lehetőség, illetve úttársulások megalakulásával új szilárdburkolatú utak megépítésére, ellenőrzés mellett, megfelelő minőségben. Jelenleg 14 utcában alakult meg az úttársulás, melyek tekintetében folyamatban vannak a szükséges engedélyekkel rendelkező tervek elkészítése.

2.5. Helyi közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása

Az önkormányzat a saját cégei keresztül és közfoglalkoztatás keretében alkalmazott dolgozókkal végezteti a közterületek megfelelő színvonalon történő fenntartását, melynek során kiemelten figyelmet fordít azok gondozására, tisztántartására, fásítására, az elöregedett, veszélyes fák kivágásáról és pótlásáról, a település virágosítására.

Fejlesztési elképzelések: megfelelő eszközök beszerzésével és szakemberek irányításával legalább változatlan szinten tartás, illetve a város egyes részeinek revitalizáció keretében való megújítása az előző ciklusokban elért eredményeken felül.

2.6. Gépjárművek parkolásának biztosítása

Az önkormányzat számára kötelező feladat a helyi közutakon, a helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom előtt nem zárt magánutakon, valamint tereken, parkokban és egyéb közterületeken közúti járművel történő várakozás (parkolás) biztosítása.

A parkolási lehetőségek fejlesztése: a városközpontban kiépültek mindkét oldalon a megfelelő parkolást biztosító szakaszok. Az önkormányzati intézmények előtti parkolók egy része felújításra szorul, illetve továbbiak is kialakításra kerültek, pl.: általános iskolával szemben a Vörösmarty utcában.

3. A közterület, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése

Az önkormányzat e feladat ellátása érdekében gondoskodik a helyi rendeletben meghatározottak betartásáról, valamint a közintézmények, utcák, terek, stb. elnevezéséről.

4. Egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítségét célzó szolgáltatások

Az egészségügyi ellátással összefüggő feladatokat ideális esetben az alapján szokták meghatározni, hogy:

- milyen a lakosság általános egészségügyi állapota, korösszetétele
- milyen az egészségügyi intézményhálózat, illetve
- milyenek az intézményhálózattal kapcsolatos lakossági elvárások.

Kiemelt feladat az egészségügyi szolgáltatást biztosító intézmények akadálymentesség szerinti felülvizsgálata, és az akadálymentesítés megvalósítása.

A képviselő-testület a gazdasági program időtartama alatt az egészségügyi szolgáltatást a következő módon kívánja biztosítani:

Fenntartja:

- a háziorvosi ellátást (lehetőség szerint 4 praxissal),
- a házi gyermekorvosi ellátást (lehetőség szerint 2 praxissal),
- a fogorvosi alapellátást (lehetőség szerint 2 praxissal),
- az iskola védőnői ellátást,

- a reumatológiai szakellátást,
- megállapodás alapján a gyomaendrődi járóbeteg szakrendelőből érkező nőgyógyászati szakellátást,
- a laborvizsgálatokhoz szükséges mintavételi hely működtetését.

Ez egyik olyan terület, amelynél a leginkább égető a beavatkozás, ugyanakkor az önkormányzaton kívülálló okok miatt megoldás egyelőre nem mutatkozik.

Az egészségügyet érintő központi jogszabályváltozások következtében az önkormányzatoktól elkerült az ügyeleti rendszer működtetése, illetve az általános védőnői feladatellátás is.

A jogszabályváltozás kihatással lesz az egészségügyi alapellátások körzeteire is, de ameddig lehet meg kívánja tartani a jelenleg fennálló körzetkiosztást az alapellátás minden területén. Amennyiben az nem lesz tartható úgy a négy felnőtt háziorvosi körzetből hármat, a két csecsemő- és gyermekorvosi körzetből egyet, a két fogorvosi körzetből egyet lesz kénytelen kialakítani.

Igyekszünk az országosan fennálló és a településünkön is fennálló háziorvos hiányt kezelni különböző támogatások kiejánlásával (pl.: praxisvásárlás, szolgálati lakás/autó, országosan és a képző egyetemeken is hirdetjük az üres praxisokat), de egyelőre sikertelenül. Jelen pillanatban a minden felnőtt körzetünk helyettesítéssel kerül ellátásra.

Az egészségügyi ellátáshoz kapcsolódó fejlesztések:

- felújításra került a központi orvosi rendelő,
- szakrendelések tartásához szükséges gép, eszköz beszerzése folyamatosan történt az elmúlt ciklusban (pl: ultrahang, fogorvosi szék, informatikai eszközök, stb)
- a Strandfürdő és Gyógyászatnál az akadálymentesítés megtörtént.

Támogatja azokat a kezdeményezéseket, melyek az egészséges életmóddal, az egészségmegőrzéssel, az időskorúak problémájával, a hátrányos szociális helyzetbe került személyekkel kapcsolatos felvilágosító, tájékoztató, segítő tevékenységre irányulnak.

Ellenőrzi, hogy a középületekben, közművelődési intézményekben dohányozni csak az arra kijelölt helyen lehessen és a kulturális rendezvények sorába beépíti a dohányzás, alkohol, drog fogyasztás ártalmaira irányuló programokat, melyben számít a helyi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum és más civil szervezetek munkájára is.

5. A környezet-egészségügy

Az önkormányzatok a helyismeret és a közelség alapján a településen élők, „környezethasználók” mindennapi tevékenységére leginkább hatni tudó szervezeti egységek. Komplex feladat, nem csak a környezetvédelmi kérdések tartoznak ide, hanem pl. a város rehabilitáció, a helyi adók rendszere vagy akár a vagyongazdálkodás, mely mind hatással vannak arra.

Rendelkezünk környezetvédelmi szakértő által készített programmal, mely kiterjed a meglévő környezeti állapot felmérésére, valamint a meghatározott célok eléréséhez szükséges intézkedésekre is.

6. Az óvodai ellátás

2015. tavaszától a Dévaványai Általános Művelődési Központ - így az Óvoda, Bölcsőde - gazdasági önállósága jogszabályi rendelkezések alapján megszűnt és bekerült az önkormányzat szervezetébe.

Az önkormányzat a nevelés biztosítása és színvonalának javítása érdekében a következő feladatokat látja el:

- továbbra is gondoskodik az óvodai-bölcsődei ellátás megszervezéséről,
- új három csoportos, 42 férőhelyes bölcsődét építtetett, ezzel lehetőséget teremtve a további óvodai csoportok kialakításának,
- folyamatosan áttekinti az intézményműködtetés formáját valamint a vonatkozó alapdokumentumokat.

7. Kulturális szolgáltatás, előadó-művészet támogatása, kulturális örökség védelme, helyi közművelődési tevékenység támogatása

Az önkormányzat a közművelődés és a kultúra tevékenységekkel kapcsolatban előírt szolgáltatások biztosítása és a szolgáltatások színvonala emelése érdekében a következő feladatok ellátásának szükségességét fogalmazza meg:

- intézkedéseket kell tenni a könyvállomány gyarapítása érdekében, ehhez ki kell használni a pályázati lehetőségeket, fogadni kell a magánszemélyek, intézmények, vállalkozások könyv, elektronikus információhordozó, folyóirat, felajánlásait, illetve anyagi támogatását,
- ismertté kell tenni a könyvtári szolgáltatások körét,
- a könyvtári nyitva tartást az igényekhez kell igazítani.
- biztosítani kell a működtetéshez szükséges költségvetési forrásokat,
- gondoskodni kell arról, hogy a kulturális, közművelődési feladatokat is ellátó szervezetek számára biztosítva legyen a működéshez szükséges közösségi hely, kapjanak pénzügyi, anyagi támogatást a vállalt feladataik ellátásához, pályázati tevékenységüket segítse az önkormányzat,
- bemutatkozási lehetőséget kell biztosítani a helyi művészek számára (felolvasó est, kiállítások, fellépések szervezésével),
- szorgalmazni kell a település múltját bemutató tárlat összeállítását és a tárlat bővítését, támogatni kell a helyi kiadványok megjelenését,
- A Bereczki Imre Helytörténeti Gyűjtemény nem tartozik ebbe a körbe, mivel azt saját forrásokból finanszírozza, ahhoz állami támogatást nem kap, ugyanakkor fontosnak tartjuk a működtetését.

8. Gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások

Jogsabályi rendelkezés alapján az önkormányzat lakosságszámától függetlenül köteles gyermekjóléti szolgálatot működtetni.

A jogsabályi előírásoknak megfelelően Gyomaendrődi központtal a járásban Család- és Gyermekjóléti Központ alakult, átvéve hatásköröket és feladatokat az intézményunktől, de működése ránk is kiterjed.

A gyermekjóléti feladatok volumenét részben gyermekvédelmi tárgyú központi jogsabályok és a helyi rendelet, másrészt a tapasztalatok alapján gyermekvédelmi intézkedést igénylő családok, gyermekek száma határozza meg. A feladatokat önkormányzati szinten a szociális ellátórendszerrel együtt kell elemezni, mivel családon belül a szociális ellátás és a gyermekjóléti szolgáltatás biztosítása egymással gyakran összekapcsolódnak.

Az önkormányzat képviselő-testülete kiemelten kezeli a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat. A kapcsolódó szolgáltatások körében ellátandó feladatok:

- évente felülvizsgálja a helyi gyermekvédelmi rendeletet,

- a rendelet módosításnál figyelembe kell venni a gyermekvédelmi rendszer által tett jelzéseket, észrevételeket.

Az önkormányzat a következő gyermekvédelmi szolgáltatásokat, ellátásokat biztosítja:

- gyermekjóléti szolgálat,
- bölcsődei ellátás a Dévaványai Általános Művelődési Központ intézményegységeként.

Az önkormányzat támogatja azon civil szervezetek működését, illetve minden olyan programot, rendezvényt, mely az ifjúság kulturált szabadidő eltöltését, nevelését, művelődését szolgálja.

9. Szociális szolgáltatások és ellátások

A szociális feladatok volumenét:

- a szociális tárgyú központi jogszabályok és a helyi rendelet, valamint
- a helyi lakosság szociális helyzete

határozza meg.

A helyi rendelet elsősorban a központi jogszabálynak való megfelelés, másodsorban a település szociális jellemzőinek figyelembevételével került megalkotásra.

A jelenleg hatályos jogszabályok szerint a települési önkormányzat, tekintet nélkül hatáskörére és illetékességére, köteles az arra rászorulóknak rendkívüli települési támogatást, étkeztést, illetve szállást biztosítani, ha ennek hiánya a rászorulóknak az életét, testi épségét veszélyezteti.

A családok eladósodása a legsúlyosabb szociális probléma, hiszen az önkormányzathoz forduló lakosok túlnyomó többsége anyagi okok miatt kér segítséget. Az adósságproblémákkal küszködő családok száma jelentősen megnőtt az utóbbi években. Egyre több olyan család is bekerül a szociális segélyezés rendszerébe, akik jellemzően a középrétegekhez tartoztak, és akikről eddig senki nem gondolta volna, hogy anyagi, megélhetési, gondokkal küszködtek. A családsegítő szolgálat prevencióval is megpróbálkozik, igyekeznek lebeszélni a klienseket a gyorskölcsönök felvételéről, ill. próbálják rábeszélni az ügyfeleket a tartalékképzésre, a jövedelmek beosztására. Súlyos problémát jelent a szegény családoknak a lakás fenntartása, a tüzelő beszerzése. Dévaványa Város Önkormányzata felelősséget érez a szociálisan rászorulóknak iránt, saját pénzügyi forrásai terhére jelentős mértékben évről-évre segítséget nyújt. Az önkormányzat egyaránt biztosít pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokat, ugyanakkor a jogszabályváltozásokat követve egyre nagyobb saját erő igényel ezek kielégítése, mely tarthatatlanná válhat a jövőben vagy egyes fejlesztési elképzelésekről le kell mondani. Ez utóbbi csak legvégső esetben fordulhat elő. Természetbeni ellátás keretében többek között szociális vásárlási utalványt bocsátott ki, korábban Szociális Földprogramot valósított meg, melynek keretében ingyenes földterületet, naposcsibét és takarmányt biztosít, de ezt utóbb már nem hirdette meg a kihasználatlansága miatt, mely mindenképpen elgondolkodtató.

Az Önkormányzat Képviselő-testülete fontosnak tartja a szociális alapellátások biztosítását, olyan szociális háló megteremtését, további fenntartását, mely biztonságot nyújt a település lakosságának, valamint kiemelten kezeli a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátását.

A szociális alapszolgáltatásokat, mint nappali ellátás, házi segítségnyújtás, támogatószolgáltatás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, valamint az ápolást, gondozást nyújtó szakosított intézményi ellátást az önkormányzatunk a Margaréta Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézmény útján maga biztosítja.

10. Lakás - és helyiséggazdálkodás

A lakás- és helyiség gazdálkodás olyan közszolgáltatás, melynek során az önkormányzat közvetlenül segíti a lakhatást, illetve rendelkezésre bocsát egyes helyiségeket. A hasznosítás során figyelembe kell venni, hogy a közszolgáltatások biztosítása legyen az elsődleges, majd a ki nem használt kapacitások gazdaságos kihasználására kell törekedni. A szolgálati lakások átmeneti bérlakásként kerülnek kiadásra.

A lakás- és helyiséggazdálkodási közszolgáltatás fejlesztését alapvetően a helyzetelemzésben feltárt tények határozzák meg.

Az önkormányzat lakásgazdálkodási tevékenysége során:

- figyelemmel kíséri a lakásigényeket és gondoskodik a lakásgazdálkodáshoz kapcsolódó helyi rendeletek felülvizsgálatáról,
- javítja a különböző közszolgáltatások fenntartásához szükséges szolgálati lakás, bérlakás állomány állapotát,

Az elmúlt évtizedekben a lakásállomány felújítása csak a legszükségesebbekre korlátozódott, ezért egyes lakások állapota jelentősen amortizálódott, helyreállításuk többre kerülne, mint amennyit érnek, ezért azokat folyamatosan értékesíti az önkormányzat. Az ebből befolyó összegek az önkormányzat saját bevételei és azokat meghatározott fejlesztési célokra használja fel vagy visszaforgatja a lakásgazdálkodásba.

Jelenleg 34 db, a lakosság részére használatba adható önkormányzati lakás van, melyeknek a kihasználtsága folyamatos, szinte nincs olyan időszak, amikor üres lenne bármelyik. Állandó nyilvántartás van vezetve az önkormányzattól lakást igénylőkről.

Az elkövetkezendő időkben szükséges a bérlakások energiahatékonyágának növelése, ennek érdekében folyamatban van a „költsegalapú bérlakások” felújítása, de elkészültek a Ladányi M. utcai lakások energetikai felújítását célzó tervek is.

11. A hajléktalanok ellátása, valamint a hajléktalanná válás megelőzésnek biztosítása

A 30.000 főnél több állandó lakosú települések kötelesek az alapszolgáltatási feladatokat, időskorúak gondozását, éjjeli menedékhelyet, hajléktalan személyek átmeneti szállását biztosítani.

Elmondható, hogy településünkön hajléktalan személy nincs, amennyiben szükségessé válna hajléktalanok otthonában történő elhelyezésre, erre megyénkben van lehetőség.

Az önkormányzat önként vállalt feladatként nem tervezi szolgáltatások, ellátások biztosítását a hajléktalanok ellátásához kapcsolódóan.

12. A helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás

12.1. A helyi környezet és természetvédelem

A helyi környezet védelme kiterjed az épített környezetre, valamint a természeti környezet védelmére. A helyi környezet fejlesztése azért fontos, mivel meghatározza és befolyásolja a település adottságait, a turisztikai lehetőségeket, egyes ipari, szolgáltatási lehetőségeket.

A képviselő-testület az épített- és természeti környezet védelme érdekében:

- időszakonként felülvizsgálja a település rendezési tervét és építési szabályzatát, valamint az azokat megalapozó munkarészeket (folyamatban van a teljes felülvizsgálat)
- ehhez kapcsolódóan elfogadja a település helyi építési szabályzatát (HÉSZ). A HÉSZ melléklete tartalmazza az országosan védett művi értékeket, a helyi művi értékeket, a helyi védelemre javasolt művi értékeket, valamint a régészeti lelőhelyeket.
- vizsgálja az önkormányzati tulajdonú értékek védelmi lehetőségét, illetve a védett értékek hasznosítási lehetőségét.

A természeti környezet védelme érdekében kitűzött célok:

- helyi környezetvédelmi akciók indítása, illetve csatlakozás más szerv által hirdetett környezetvédelmi programokhoz,
- a helyi környezeti értékek megismertetése, népszerűsítése, a természeti értékekben rejlő turisztikai lehetőségek feltárása és kihasználása,
- természeti értékekre felhívó jelzések, táblák készítése.

12.2. Vízgazdálkodás, vízkárelhárítás

Központi jogszabályok alapján az ellátásért felelős önkormányzat a víziközművagyonon, illetve a tulajdonában álló víziközmű-működtető eszköz tulajdonjogát térítésmentesen, nyilvántartási értéken történő átvezetéssel is átruházhatja az államra, ha a víziközmű rendszeren kizárólagos vagy az állammal közös tulajdonnal rendelkezik. Önkormányzatunk élt a lehetőséggel, és 2022 elején a víziközmű vagyonát átadta az állam részére.

Az ivóvíz ellátás kiépítettsége megfelelő, jelentősebb hálózatbővítésről/fejlesztésről nincs tudomásunk, viszont a megalakult úttársulások utcáit figyelembe véve azok rekonstrukciója várható ebben a ciklusban.

A közkutak (ivóvíz közkifolyók) tekintetében a létesítéskori darabszám az elmúlt évtizedekben (több mint 100 db) mára 21 db-ra csökkent, de ezek együttesen lefedik a település egészét, nem tervezzük azok bővítését.

Emellett a Sport utcai „melegvizet kút” működtetésével a lakosság számára további ingyenes szolgáltatást biztosítunk, az ebből és a közkifolyókból használt víz utáni költségeket az önkormányzat fizeti.

A csapadékvíz elvezető hálózat 70 %-osan kiépített (földmedrű, burkolt, illetve zárt), melyet az elmúlt 15 évben 5 ütemben került felújításra és kiépítésre.

A település 7 belvív öblözetre van felosztva, az ~56 km belvív elevezető csatorna rendelkezik vízjogi üzemeltetési engedéllyel, a további csapadékvíz elvezető hálózat fejlesztéséhez szükséges terveket (jogerős vízjogi létesítési engedélyterv és engedély) még 2015-ben elkészítette az önkormányzat (további 18 km). Abból az elmúlt ciklusban 4 km-nyi szakaszt sikerült megújítani és egy havaria záportározó is kialakításra került a település északi részén.

A város síkvidéki jellege miatt a rendszer további fejlesztése elengedhetetlen, melyet a megváltozó időjárási viszonyok is szükségessé tesznek, példa erre a 2019 és 2021-es rövid idő alatt lehulló 70-100 mm-nyi csapadék, mely komoly problémát okozott. Terveink között szerepel a város déli részén is megépíteni egy záportározót, melyhez az alkalmas terület is kiválasztásra került. A védekezés szükség esetén az önkormányzat elsősorban saját erővel és eszközökkel végzi.

Az elmúlt évek tapasztalata, hogy a rendszer összességében megfelelően funkcionál. Alapvető probléma az elvezető és a befogadó (Folyás-éri főcsatorna, Hármás-Körös) távolsága, melyhez a levezetendő vízmennyiség csak jelentős időkéssel jut el (először a közelebbi helyekről ürül a rendszer).

Az önkormányzatnak jelentősebb anyagi kiadással kell számolni a főbb levezető belvízcsatornák (bel-és külterület vonatkozásában) tisztán tartására, illetve gépi kotrására. Ezt korábban és a jövőben is a Körös-vidéki Vízügyi Igazgatósággal közösen kívánjuk elvégezni, azzal, hogy az önkormányzati csapadékvíz-elvezető rendszer karbantartását közmunkaprogram keretében végezzük.

13. Honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás

13.1. Honvédelem, polgári védelem

Az önkormányzat a honvédelmi feladatok ellátása, illetve színvonalának javítása érdekében segíti a polgármestert abban, hogy a részére megállapított hatáskörök gyakorlásához a szükséges feltételek fennálljanak. (közbiztonsági referens segíti a Polgármester ezen irányú tevékenységét mind a megelőzés-felkészülés, mind a feladatok végrehajtása, védekezés, mind a helyreállítás, kárfelszámolás vonatkozásában, a honvédelmi, polgári védelmi, katasztrófavédelmi feladatok összességében, illetve kapcsolattartás segítése a hivatásos szervezetekkel.)

13.2. Katasztrófavédelem

A katasztrófavédelem keretében az önkormányzat a különböző katasztrófák elleni védekezéssel összefüggésben végzett tevékenységei, melyek a katasztrófa kialakulásának megelőzését, a veszélyek elhárítását, az előidéző okok megszüntetését, a károk csökkentését, az alapvető életfeltételek biztosítását, a mentés végrehajtását és a helyreállítás feltételeinek megteremtését szolgálják.

13.3. Helyi közfoglalkoztatás

Az önkormányzat a közfoglalkoztatással előnyt biztosít az állás nélküli lakosoknak azáltal, hogy a közfoglalkoztatás ideje munkavégzésnek minősül, másrészt előnyt jelent az önkormányzatnak, mivel kedvező anyagi feltételekkel tudja elláttatni közcélú feladatait.

A közfoglalkoztatással kapcsolatban az önkormányzat:

- minden évben megvizsgálja a közfoglalkoztatás lehetőségeit, összehangolja a feladatokat és az érintett személyek tudását és tapasztalatát,
- kihasználja a közfoglalkoztatás pénzügyi előnyeit.

Lehetőségeink behatároltak ezen a területen, mivel a közfoglalkoztatottakkal nem minden munkafolyamat végeztethető, ugyanakkor sok esetben a foglalkoztatásban résztvevők képességei is határt szabnak a feladatoknak. Gyakorlatilag, míg más foglalkoztatók (pl.: cégek, állami fenntartásban működő intézmények) szelektálhatják az alkalmazottaikat, addig az önkormányzatok már csak egy adott keretből „válogathatnak”. Ezért igyekszünk megbecsülni azokat az embereket, akik jobb teljesítményt nyújtanak, folyamatos vagy továbbfoglalkoztatással.

14. A helyi adóval, gazdaság szervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok

14.1. A helyi adóztatás

Az önkormányzat képviselő testülete a helyi adóztatási tevékenységével kapcsolatban fontosnak tartja a helyi adópolitikai célkitűzések megfogalmazását, mivel

- egyrészt önkormányzati közhatalmi bevételt jelent,
- másrészt hatással van a településen élő magánszemélyek és vállalkozók anyagi terheire, valamint arra, hogy milyen mértékben hajlandóak részt vállalni a településfejlesztési kiadásokban,

- stabilitásra törekszik, cél, hogy a lakosság, és a vállalkozók helyi adó terhei az érintettek részére előre kiszámíthatóak, tervezhetőek legyenek,
- minden évben, a költségvetési tervezéshez kapcsolódva megvizsgálja a helyi adóztatás által nyújtott bevétel-szerzési lehetőségeket, – a gazdasági program célkitűzéseit elősegítő – a kedvezmények és mentes-ségek rendszerét, a várható bevételeket és az adóztatás miatt jelentkező negatív hatásokat.

A helyi adóztatás célkitűzések meghatározása azért fontos, mert ez az adóbevétel az önkormányzatok saját bevétele, melyet bizonyos kötöttségekkel a közszolgáltatások biztosítására fordít.

Az önkormányzatnál a helyi adó fizetésre kötelezettek fizetési morálja megfelelő. Minden költségvetési év során a hivatali apparátus gondoskodik arról, hogy önkormányzatot a helyi adórendelete alapján megillető adók ténylegesen befizetésre kerüljenek.

Az adóbevételek alakulása (eFt):

Adónem	2014	2019	2023
magánszemélyek kommunális adója	23.211	21.866	28.006
iparúzési adó	207.386	237.626	273.637
idegenforgalmi adó	181	629	878

Gazdálkodási iroda által nyilvántartott kintlévőség (eFt):

	2014	2019	2023
összes kintlévőség	83.923	107.238	95.069

Adóiroda által nyilvántartott kintlévőség (eFt):

	2014	2019	2023
összes kintlévőség	56.287	22.785	20.827

	2014	2019	2023
iparúzési adóalany	544	651	704

Az adóbevételek növelése érdekében a képviselő-testület fokozott figyelmet fordít arra, hogy:

- az adózók fizetési morálja javuljon, ennek érdekében rendszeresen tájékozik az adókintlévőségek nagyságáról, a beszédre tett intézkedésekről, illetve a szükséges adó-végrehajtási szankciók alkalmazásáról, valamint az intézkedések alapján elért eredményekről,
- az adóalanyok teljes köre adóztatásra kerüljön, ennek érdekében tájékoztatást kér az adóalanyi kör adó-bejelentkezési kötelezettségének teljesítéséről, a lehetséges adóalanyok és a vonatkozó nyilvántartások egyeztetésének eredményéről,
- az adózók tájékoztatást kapjanak az adóbevételek felhasználásról, mivel az adóforintok ismert felhasználási célja, illetve elért eredményei segítik az önkéntes befizetést (a honlapon közzé kell tenni az adóbevételek nagyságát és az adóbevételek felhasználási célját, valamint a tényleges felhasználást),
- rendszeres adóellenőrzéssel segítsék elő a jogkövető magatartást.

14.2. A gazdaság-szervezés

Dévaványa gazdaságának alapját elsősorban a mezőgazdaság és másodsorban az ipari tevékenység adja, az idegenforgalom - bár az összeg mértéke nő, de egyelőre - jelentéktelen szerepet tölt be.

A város foglalkoztatási számai az elmúlt években jelentős változást nem mutatnak. A helyben dolgozók mellett sokan ingáznak, vidéken vagy külföldön vállalnak munkát.

A regisztrált álláskeresők adatai:

regisztrált álláskeresők	2014	2019	2024
száma			
Dévaványa	272	175	239
gyomaendrődi járás	902	627	761
Békés vármegye	15.963	11.145	10.339
aránya (% relatív mutató)			
gyomaendrődi járás	9	6	5,7
Békés vármegye	11	9,2	5,2

A munkanélküliség enyhítése érdekében az önkormányzat közcélú foglalkoztatás keretében gyakorol munkáltatói jogokat, melynek keretében 2024-ben 56 fő (2014-ben 208 fő, 2019-ben 147 fő) statisztikai létszám ideiglenes foglalkoztatását sikerült megoldani két programon belül (járási startmunka, hosszabb idejű közfoglalkoztatás). A Békés Vármegyei Kormányhivatal Gyomaendrődi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával jó kapcsolatunk van, kölcsönösen igyekszünk mindent megtenni annak érdekében, hogy az álláskeresők helyzetére megfelelő megoldást találjunk.

Alapvető cél a megélhetést biztosító munkahelyek megtartása, azok fejlesztése, valamint új munkahelyek létesítésének segítése, mely megvalósításában az önkormányzat a katalizátor szerepét tudja vállalni, a konkrét munkahelyteremtő beruházásokat a vállalkozói szféra tudja megvalósítani. A települési önkormányzatok hatósági jogköre a befektetések ösztönzése szempontjából erősen behatárolt, a befektetők viselkedését az önkormányzat inkább közvetett módon képes befolyásolni.

Esetünkben az ösztönzést az ipari területeink fejlesztése, ipari csarnok(ok) építése jelenti, amely direkt módon segítheti akár egy új iparág létrejöttét városunkban.

Az elmúlt ciklusban több céggel/vállalkozóval is igyekeztünk konkrét ügyben együttműködni, közös célok mentén kialakítani ipari területek infrastruktúráját vagy terület/ingatlan értékesítéssel segíteni a fejlődésüket.

Ugyanilyen fontos terület a mezőgazdaság. Az önkormányzati földek jelentős részét 18 %-át az egyik önkormányzati tulajdoni többségű kft. bérlő, a további 79 % területét haszonbérlet formájában értékesítette helyi gazdálkodók számára és azokért bérleti díjat kap. Az ezen felüli területek saját művelésben vagy közfoglalkoztatásba kerültek bevonásra.

A másik két önkormányzati kft. legfőbb feladata a városüzemeltetés terén van, elsősorban az intézményeknek nyújt karbantartási szolgáltatást, de vállal kivitelezést is az emberállomány, a géppark és a leterheltség adta lehetőségek függvényében.

14.3. A turizmus

A turisztika a település azon ágazata, ahol még vannak kiaknázatlan lehetőségek, de azok fejlesztése erősen azon múlik, hogy milyen támogatásokat sikerül megszerezni, hogy saját erőből csak a legszükségesebbeket kelljen finanszírozni. Ki kell használni azt, hogy a Covid járványt követően Magyarország ismét egyre népszerűbb turisztikai célpont a külföldi lakosság számára és újból jó ütemben fejlődik a belföldi turizmus is. A turisztikai kínálat az igényeket figyelembe véve egyre szélesedik, ahol a településnek meg kell találnia, illetve ki kell alakítania a saját arculatát, és tovább kell fejlesztenie a turisztikai vonzerejét. Tudomásul kell vennünk,

hogy lehetőségeink korlátozottak ezen a területen, természeti adottságaink nem versenyezhetnek a szomszédos, folyókkal, élővizekkel vagy éppen országos főúttal rendelkező városokéval, ugyanakkor az előzőekben említett nemzeti parki terület, strandunk olcsósága, kirándulási, horgászati, vadászati lehetőségeink előnyt jelenthetnek.

A turisztika fontos azért is, mert munkahelyteremtő és népességmegtartó képessége is jelentős lehet, melyet a jól működő magánúton üzemeltetett vendégházak is jeleznek.

Az idegenforgalommal kapcsolatos fejlesztési elképzelések:

- fejleszteni kell a település turisztikai arculatát. Kiemelten kell kezelni azokat a fejlesztéseket, melyek turisztikailag is kiemelkedő jelentőséggel bírnak, vonzerőt jelentenek,
- az önkormányzatnak segítenie kell azt, hogy a turizmus minél több típusa megjelenjen, illetve azok egymáshoz könnyen kapcsolhatóak legyenek,
- turisztikai kiadványt, korszerű, mutatós honlapokat kell készíteni,
- az idegenforgalmi megítélés szempontjából fontos közterületeket annak megfelelően kell karban tartani
- szükség szerint további tájékoztató táblákat kell elhelyezni a turisták részére,
- támogatni kell az idegenforgalom, illetve a település látogatottságát, ismertségét segítő rendezvényeket. Biztosítani kell azt, hogy a rendezvények időpontja, programja a megyei lapban megjelenjen, a honlapra felkerüljön.

15. A kistermelők, őstermelők részére értékesítési lehetőség biztosítása

Az önkormányzat a meglévő piac területén biztosítja a kistermelők, őstermelők részére a termékeik értékesítési lehetőségét.

Ennek érdekében az eladói és vevői igényeknek megfelelő fedett piaci árusítóhelyet és megfelelő szociális helyiségeket alakított ki, továbbá új aszfalt szőnyeggel borította a piactér területét. A piacot a cégen keresztül üzemelteti.

16. Sport, ifjúsági ügyek

Az önkormányzat figyelembe veszi a lakosság és a civil szervezetek által jelzett sportolási igényeket és ennek megfelelően igyekszik alakítani a sportolás céljára rendelkezésre álló lehetőségeket.

Az labdarúgó pályát sikerült megnyugtató és használható módon rendbe tenni, illetve forrást nyertünk egy gumiszőnyeges, rekortán 400 méteres futópálya megvalósítására. Újrafüvesítésre került az edzőpálya, illetve a sportegyesület saját kivitelezésben egy újabb szabvány méretű edzőpálya kialakítása is megtörtént. Mindkét edzőpálya megvilágítása kiépítésre került.

Az Országos Bringapark Program keretében megépítettünk egy kerékpáros pump-track pályát a fiatalok számára.

A sportegyesület szakosztályai megfelelően működnek, eredményeikkel a település hírnevét öregbítik. A sikereik eléréshez segítségként gondoskodik a település sportéletének helyet adó épületek és pályák folyamatos karbantartásáról, rendben tartásáról, továbbá anyagilag támogatja a település sportegyesületét.

Ciklusokon átívelő lakossági igény a városi sportcsarnok megépítése, melyről kormányhatározat is rendelkezik, a ránk kirótt feladatokat (tervezés, közmű kiépítés, telekmegosztások, stb) teljesítettük, de a központi közbeszerzés kiírására egyelőre nem került sor.

Az önkormányzat képviselő-testülete kiemelten kezeli az ifjúságvédelmi feladatokat, így évente áttekinteni az ifjúságot érintő közvetlen szolgáltatásokat, megvizsgálja az ifjúságtól esetlegesen érkező kezdeményezéseket, javaslatokat, ingyenesen teret biztosít számukra rendezvényeik megtartásához.

Különböző támogatási formákon keresztül biztosít a fiatalok számára tanulmányi ösztöndíjakat, jogosítvány-szerzési lehetőséget, vállalkozás beindításához forrást, a város központját lefedő Wi-fi hálózatot épített ki, hogy a fiatalok megfelelő információkhoz juthassanak.

Támogatja a gyermekeket, fiatalokat, illetve a gyermeket nevelő családokat megszólítani igyekvő civil szervezeteket. Az előttünk álló ciklusban a velük kapcsolatos olyan átfogó „ifjúsági cselekvési tervet” kíván kidolgozni, mely egyrészt erősíti kötődésüket lakóhelyükhöz, másrészt tartalommal feltöltött programokat kínál számukra, harmadrészt ehhez olyan helyiséget biztosít, melyben ezeket meg is tudja valósítani.

17. A nemzetiségi ügyek

Az önkormányzat képviselő-testülete a hivatalán keresztül biztosítja a nemzeti és etnikai kisebbségek jogainak érvényesülését. Ennek érdekében teret enged a nemzetiségek kulturális öngazgatásának, együttműködik a Dévaványai Roma Nemzetiségi Önkormányzattal, programjaik megvalósításához segítséget nyújt.

18. Közreműködés a település közbiztonságának biztosításában

Településünkön a Szarvasi Rendőrkapitányság Dévaványai Rendőrőrsé látja el a közbiztonsági feladatokat, az ehhez rendelt személyi állománnyal. Az őrszel a kapcsolatunk jó, tevékenységüket a közösség megalégedettségével végzik, városunk bűnügyileg nem fertőzött terület.

Az önkormányzat a helyi közbiztonsági feladatok ellátása, illetve színvonalának javítása érdekében:

- támogatja a közbiztonság növelését segítő programok, tájékoztatók szervezését, ilyen programok tartását kezdeményezi a rendvédelmi szerveknél,
- térfigyelő kamerarendszert telepített,
- támogatja a polgárőrség működtetését (szorgalmazza a polgárőrszervezet aktív tevékenységét, helyet biztosít számukra, anyagilag támogatja az egyesületet),
- javaslatokat, észrevételeket tesz a rendőrség helyi munkájának hatékonyabbá tételére,
- felhívja a rendőrség figyelmét a tudomására jutott, a közbiztonságot veszélyeztető körülményekre,
- a helyi őrszel együttműködve - figyelembe véve javaslataikat - határozta meg a térfigyelő kamerák helyeit,
- létrehozta a helyi Kábítószerügyi Egyeztető Fórumot.

IV. ZÁRSZÓ

A fenti fejlesztési elképzelések minél nagyobb arányú teljesítése mellett az önkormányzat további célja az EU 2024-2029-es periódus pályázati rendszerében való minél sikeresebb pályázói részvétel, a vonatkozó kormányzati szándékok, stratégiák, programok és pályázati kiírások megismerése, illetve a fejlesztési projektek előkészítése által.

Az életminőség javítása nem egyedül az önkormányzat feladata és kötelessége. Szerepet vállalhatnak és vállalnak is abban a lakosok, civil szervezetek és az itt működő vállalkozások, a Dévaványaiak összessége.

Az egyes szereplők mind-mind rendelkeznek saját fejlesztési ötletekkel, igényekkel. Az önkormányzatnak törekednie kell arra, hogy ezeket az elképzeléseket és igényeket a lehetséges mértékben összehangolja, megszűrje és megvalósítsa. A célok eléréséhez a kitartó munkavégzésen túl, olyan képviselő-testületre van szükség, amelynek tagjai képesek együttműködni, tenni a célok érdekében úgy, hogy felelősen felméri az egyes lépések következményeit és a település érdekeit szem előtt tartva hozzák meg döntéseiket.